

Rusko-japonska vojska.

Izgube v bitki pri Mukdenu.

Vojni porečevalec P. Zanstinski piše z bojišča: Naša armada pri Mukdenu je bila znatno slabša, kakor japonska, vendar pa so japonske izgube večje, kakor naše. Naša armada je imela okoli 325.000 mož in 1200 topov, izgubila pa je na ubitih, ranjenih in ujetih 75 tisoč mož, 100 topov, nekoliko provijantnih vozov in zaloge živil. Okoli 1.638.000 kg živil pa se je pravočasno spravilo iz Mukdena.

Japonska armada je imela neprimerno večje izgube. Za nas sta bila najhujša zadnja dva dni bitke, za Japonce pa je bilo prav tako hudo deset prejšnjih dni. Lahko se trdi, da bi bile japonske izgube, ako bi se bila naša armada pravočasno umaknila, najmanj dvakrat tolike, kakor naše, kakor je to bilo pri Liaojanu.

Z vso gotovostjo se sme trditi, da so Japonci v bitki pri Mukdenu izgubili najmanj 130.000 mož, kar potrjujejo tudi japonska poročila. Glasom teh poročil je padlo pri armadi generalov Okuja in Nogija okoli 900 častnikov, pri armadi generalov Nodzuja in Kurokija pa okoli 600. Ker pri Japoncih na enega častnika pride 85 do 90 mož, je jasno, da je japonska armada izgubila pri Mukdenu najmanj 125 do 130.000 mož.

Pisatelj ni obupan radi izida mukdenske bitke in končuje svoje poročilo z besedami: Bodite vi v Petrogradu tako požrtvovalni, trdi in jekleni, kakor je naša armada v Mandžuriji, pa bo vse v redu in vse se završi srečno!

Na morju.

Tokrat je admiral Roždestvenski prevaril Japonce. Splošno se je namreč mislilo, da bo počakal v bližini Madagaskarja na četrto brodovje. Ko je 16. m. m. odplul od Madagaskerja, izjavil je, da se pelje četrtemu brodovju naproti, ki je takrat plulo skozi Sueški kanal. Toda admiral Roždestvenski jo je potegnil čez Indijsko morje in se je pojavil s svojim brodovjem naenkrat v Malaka cesti, morski ožini med polotokom Malaka in otokom Sumatra. Isti dan, ko je odplulo četrto brodovje iz afrikanke luke Džibuti, da se poda čez Indijsko morje in se kje na morju združi z Roždestvenskim, tisti dan se prikaže Roždestvenski že blizu Kitajskega morja. Kakor smo že enkrat opisali, so morske ožine med Vzhodnoindijskimi otoki bile zelo nevarne za rusko brodovje. Kajti za otoki se lahko skrrije veliko brodovje, in zavratno napade nič hudega sluteče Ruse. To morsko ožino je Roždestvenski mirno preplul. To se ima zahvaliti svoji zvišaji. Japonci so sumili, da je še kje blizu Afrike, on se je pa prikazal že v Kitajskem morju. Brzjavka iz mesta Singapore, ki leži

na izhodu dolge Malajske ceste se glasi: Danes, dne 9. t. m. ob polu 2. ure popoldne je veliko rusko brodovje pod poveljstvom admirala Roždestvenskega plulo mino Singapore, 7 milj od kopnega. Pogled na 47 ladij broječe brodovje je bil veličasten. Ladje plovejo po štiri v eni vrsti, v sredi pa ladje s premogom. Brodovje šteje 6 velikih oklopnih, 9 križark, 8 torpedolovk, 3 brzoparnike, 3 ladje prostovoljnega brodovja, 16 prevoznih ladij, 1 rešilno ladjo in 1 ladjobolnico. Ruski konzul se je približal brodovju in izročil neke brzjavke. Oficirji so šele po konzulu izvedeli o bitki pri Mukdenu. Rusko brodovje je krenilo v kitajske vode in vsled tega je že v kratkem pričakovati da pride do velikanske pomorske bitke. Kje se mudi japonski admiral Togo s svojim brodovjem, je še popolnoma neznano.

Državni zbor.

Proračunski odsek.

Državna tiskarna, katere stroški so proračunjeni za leto 1905 na nekaj čez 5.550.000 kron, bo imela to leto 600.000 kron prebitka.

Poštni in brzjavni urad, ki je izkazal več let sem več stroškov, kakor dohodkov, vtegne l. 1905 vendar imeti nekaj prebitka. Vsi dohodki tega leta so proračunjeni na blizu 126.000.000 kron, stroški pa na blizu 120.000.000 kron. Tu pa je treba pripomniti, da so ravno te dni vložili in še vedno vlagajo poštarji svoje prošnje, naj se jim plača zviša. Vlada želi tudi ugoditi tem zahtevam. Vsled tega se bo prebitek zopet znižal.

Stroški za najvišji računski dvor bodo znašali nekaj nad 500.000 kron. Užiteninski davek bo znašal skupaj nekaj nad 333.000.000 kron, upravni stroški za ta davek pa blizu 3.500.000 kron — torej prebitek okoli 330.000.000 kron. Žganje bo neslo užitninskega davka blizu 87.000.000 kron, vino in mošt 11.500.000 kron, pivo nad 77.500.000 kron, meso 16.500.000 kron, sladkor 110.000.000 kron, petrolej blizu 19.000.000 kron. Zanimivo je zvedeti, koliko žganja se je spilo zadnja leta. Leta 1900. se je spilo žganja nad 1.000.000 hektolitrov, leta 1901. le nekaj nad 900.000 hektolitrov, leta 1904. se ga vtegne spiti 964.000 hektolitrov. Od užitninskega davka na žganje porazdeli država 19.000.000 kron posameznim deželam.

Koliko bodo nesli koleki in pristojbine? Čistega prebitka bo 146.500.000 kron. Kaj pa loterija? Vsi dohodki male loterije so proračunjeni na 29.500.000 kron, stroški pa na nekaj čez 18.000.000 kron. Država bo imela dobička blizu 11.500.000 kron.

Presviti škof Strossmayer.

V klubovi seji „Slovanske Zveze“ dne 10. aprila t. l. je predsednik dr. Ivčević govoril pomenljive besede o umrlem velikem dobrotniku hrvatskega naroda, škofu Strossmayerju. Vsi člani so stoji poslušali ta govor. Takoj se je v imenu kluba poslalo prečast. stolnemu kapitolu v Djakovaru sožalje. Zraven tega se poda k pogrebu v imenu „Slovanske Zveze“ poslanec Spinčić. Glavno mesto češko, Praga, je izreklo „Slovanski Zvezi“ izraz svojega sožalja nad to neprecenljivo izgubo. V tej seji se je sklenilo, kaj namerava „Slovanska Zveza“ storiti glede 1. nameravanega laškega pravnega učilišča, 2. glede slovenskega vseučilišča in 3. radi celjske slovensko-nemške gimnazije.

Politični ogled.

Ogrski kmeti niso nič kaj navdušeni za to, da bi se Avstrija in Ogrska gospodarsko ločili ter se upeljala carina na vse pridelke. Po njih mnenju je skrajno lahkomišno, da dobe v odškodnino ogrski polki mažarski poveljni jezik. Poznavalci ogrskih razmer menijo, da bodo take izjave ohladile nekoliko vročernost Košutovih pristašev.

Nemška kmetijska stranka na Češkem si je dne 7. aprila izvolila svoje vodstvo. Načelnikom je izbran deželni in državni poslanec Peška. Sklenilo se je: 1. izdajati list „Nemškega gospodarja“ odslej vsak teden; 2. ustanoviti strankino pisarno in nastaviti strankinega tajnika; 3. prisiliti državnozbornske poslance, ki so se pridružili kmetijski stranki, da izstopijo iz dosedanjih klubov; 4. skrbeti, da se tudi v državnem zboru ustanovi klub kmetijskih poslancev.

Kaj se godi na Balkanu? Voditelji ustaje baje ne mislijo uprizoriti nobene večje rabuke, ker čakajo, da bosta Avstro-Ogrska in Rusija naredili mir v deželi. Voditelji so uvideli, da jim lahko taka mirna ureditev več koristi, nego pa krvava ustaja. Ako bi dalj časa imeli Avstrija in Rusija nekako nadzorstvo nad turškimi oblastmi v Makedoniji, potem bi zavzemala Makedonija neko izjemno stališče v Turčiji ter bi se brezdvomno s pomočjo Avstrije in Rusije povzpela do samostojnosti. Toda nevarnost, da se Avstrija zaplete zaradi Makedonije v vojsko s Turčijo, je vsled tega še večja. Jugoslovani pa bi z veseljem pozdravili samostojno, slovansko Makedonijo.

Dopisi.

Iz Kozjega. (Nemške poštne tiskovine.) Prigodil se je minulo nedeljo neki slučaj, ki ga hočem objaviti. Šel sem na pošto, da bi kupil dve dopisnici. A kaj se mi zgodi;

LISTEK.

Na lovu.

P. D.

(Dalje.)

In stekel je naravnost po bregu navzdol. Četrto ure je ril skozi grmovje, raztrgal si obleko in sopihal z največjo naglico, dokler ni prišel do planince, kjer je imel razgled po vsej dolini.

„Hvala Bogu!“ vzdihnil je, videč spodaj znano mu pot. „Kako po nepotrebnem se prestrašim! Zakaj neki? Saj če bi si v teh gozdičkih res zašel, bi se ne mogel zapozniti več, kakor za poldrugo uro!“

Ta hip zagleda pred seboj jablan. „Aj, glej, kako prav pride ta stvar! Otresli so sicer, a nekaj jabolka je ostalo. In te si privoščim jaz!“

Toda jabolka so bila grenko, črvivo sadje, ki ni ugajalo niti žejnemu Šmitku.

„To se pravi norčevati se s človekom! Kaj bi ne moglo biti dobro sadje? — Hm! hm, kaj pa če bi enkrat ustrelil!“

Šmitek je zapazil na vrhu jablane lepo rudeče jabolko, in to ga je zbudilo v oči.

„Bom vsaj enkrat v svojem življenju streljal, saj doslej še nisem. Le čakaj! Kopito se upre v ramo, petelin se vspne, lice se pritisne k puški, potem se pomeri in —“

Šmitek je sprožil in odskočil začuden, ker ni pričakoval takega sunka. Poleg tega mu je začel dim siliti v oči in pljuča, da je začel kašljati, kakor kak star berač na božji poti.

Ko se je dim razkadil, drgnil si je Šmitek oči. Pogledal je bolje. Da, bila je resnica: jabolka ni bilo več na drevesu!

„Zadel!“ kriknil je Šmitek. „Pa tako visoko! Zadel na prvi strel! Zdaj pa mi naj še kdo kaj očita! Zato ne bom ničesar prinesel z lova, ker ničesar ne najdem, a ne zato, kakor bi nič ne zadel. To se pa najboljšemu lovcu lahko pripeti, da ne najde divjačine.“

VIII.

„Kaj ste prinesli, Šmitek?“

„Nič, gospod župan!“

„Se mi je zdelo! Ali ste morda kaj streljali?“

„Na goloba, ki je letel nad mano,“ je lagal Šmitek. „Pa nisem nič zadel.“

„V zraku je že bolj silno, to je res?“

„Ali so drugi že bili tu?“

„Vsi razun učitelja. Janez ima veverico, poštar pa zajca.“

„Zajca?“ začudi se Šmitek.

„Zajca!“ potrdi župan.

„Kaj pravite?“

„Je imel pač srečo! Zajca brez psa, to je že nekaj!“

„Zajca, zajca!“ mrmral je Šmitek in se poslovil. Poštar se mu je zdel kakor otrok sreče, in zavist mu je trgala obisti.

„Zajca!“

Morda še ni bil Šmitek v svojem življenju tako nevošljiv kakor v tem trenutku. Niti takrat ne, ko je še kot bosopet paglavca hodil v šolo in je njegov tovariš samosrajčnik Mihec našel nekoč desetico. Tudi takrat ne!

Sramoval se je! Samo on nič! Prepričan je bil, da prinese učitelju tudi kako divjačino. Vsi drugi, le on ne! To je bridko! Kaj poreče svet, kaj poreče pri Andreju zbrana inteligenca!

Res, enkrat je Šmitku pot k Andreju trnjeva pot. Ali se ne bo smejal ves svet njemu, ki ne bo ničesar prinesel? In kako se bo baharil Grčar!

Gospod Šmitek je bil zelen nevošljivosti, ko je prišel k Andreju. (Konec prihodnjic.)